MPK
MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSUTBILDNINGSFÖRENINGEN

LAUSUNTO 232/2.18

08.01.2019

Puolustusvaliokunta

Puolustusvaliokunta torstai 10.01.2019 klo 10:00 / HE 254/2018 vp / Asiantuntijapyyntö

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYKSEN (MPK) LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ LAIKSI VAPAAEHTOISESTA MAANPUOLUSTUKSESTA (VMP-LAKI) ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) kiittää mahdollisuudesta tulla kuulluksi vapaaehtoista maanpuolustuskoulutusta ohjaavien keskeisten lakien muuttamisesta. VMP-lain uudistamishanke liittyy hallitusohjelman tavoitteisiin vuodelta 2016 sekä keväällä 2017 julkaistuun valtioneuvoston puolustusselontekoon. Hallituksen esitys antaa hyvän perustan jo käynnissä olleelle puolustusministeriön ohjauksessa tapahtuvalle MPK:n pitkäjänteiselle kehittämiselle. Ministeriö on ohjannut vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittämistä siten, että MPK:sta muodostetaan 2010-luvun loppuun mennessä Puolustusvoimien strateginen kumppani.

MPK:n koulutuksen päämääränä on tukea turvallisuus- ja puolustuspoliittisen selonteon, puolustusvoimien reservin koulutuksen kehittämissuunnitelmien, yhteiskunnan turvallisuusstrategian 2017 (YTS), sisäisen turvallisuuden ohjelman (STO) sekä Suomen kyberturvallisuusstrategian toimeenpano-ohjelman linjauksia. MPK näkee vapaaehtoista maanpuolustusta koskevan lainsäädännön kehittämishankeen esitykset hyvinä MPK:n roolin selkeyttämiseksi ja tehtävien tarkentamiseksi.

MPK näkee lakimuutoksen välttämättömänä myös senkin vuoksi, että nykyinen voimassa oleva VMP-laki on ollut joiltakin osin suppea ja epämääräinen ja käytännön toteutukseen on jäänyt liikaa tulkinnanvaraisuuksia. Muun muassa sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen määritelmä, kansainvälinen toiminta sekä MPK:n toiminnan ohjaus ja valvonta ovat kaivanneet selkeyttämistä. Nyt esitetyn lain perusteella kyettäisiin vastaamaan aikaisempaa paremmin MPK:lle kohdistuneeseen ohjaukseen ja eri tahoilta tehtyihin esityksiin ja odotuksiin koulutuksen kehittämisestä.

Erityisen tärkeänä MPK näkee sen, että VMP-lain uudistuksessa on otettu huomioon muutoksen edellyttämä resurssitarve. Nykyisen VMP-lain voimassa ollessa MPK:n valtionapu on pysynyt lähes samalla tasolla vuodesta 2008 lähtien huolimatta siitä, että koulutustulos on lähes kaksinkertaistunut.

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) Y-tunnus 2175871-8
Keskustoimisto, Töölöntorinkatu 2 B 8. krs, 00260 Helsinki
toimisto@mpk.fi www.mpk.fi

MPK näkee VMP-lakimuutoksessa erityisen positiivisena seuraavat kehittämiskohteet:

1 Koulutusohjelmia kyetään kehittämään yhteistoiminnassa Puolustusvoimien kanssa. Näin mahdollistetaan sotilaallisen koulutuksen sekä sotilaallisia valmiuksia palvelevan koulutuksen nousujohteisuus. Samalla tuetaan myös vapaaehtoisten rekrytointia Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen poikkeusolojen tehtäviin.
2 Tutustumiskoulutuksen antaminen julkisena hallintotehtävänä yli 16-vuotiaille henkilöille parantaa nuorten ja naisten osallistumismahdollisuuksia.
3 Puolustusvoimien suorituskyky paranee koko valtakunnan alueen kattavassa paikallispuolustuksessa oleellisesti lisääntyvien henkilöresurssien (23 HTV) myötä. Kyseinen lisähenkilöstö kykenee parantamaan myös MPK:n toiminnan laatua ja turvallisuutta.
4 MPK:n kansainvälisestä toiminnasta säätäminen lakiteitse parantaa mahdollisuuksia pitkäjänteiseen suunnitteluun.

MPK kiinnittää huomiota lakiesityksen muutoksiin seuraavasti:

1) MPK:n tehtävä Puolustusvoimien tilaaman sotilaallisen koulutuksen järjestämisessä poistuisi uuden lain myötä. MPK:n roolina sotilaallisessa koulutuksessa olisi Puolustusvoimien kanssa sovittavalla tavalla kouluttajien tuottaminen yhteiseen MPK:n hallinnoimaan kouluttajapooliin, jota Puolustusvoimat hyödyntäisi omassa koulutustoiminnassaan. Tällä hetkellä kouluttajapoolissa on noin 1 000 Puolustusvoimien hyväksymää reserviläistaustaista kouluttajaa.
2) Lakiesityksessä määritetään, että vapaaehtoisen sotilaallisen koulutuksen on tapahduttava Puolustusvoimien käytössä olevilla alueilla ja aluksilla. MPK kykenisi järjestämään sotilaallista valmiutta palvelevaa koulutusta.
3) MPK pitää tärkeänä, että naisten maanpuolustustietoa ja mahdollisuuksia osallistua maanpuolustukseen lisätään. Yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien varmistamiseksi koulutuksen on oltava MPK:n julkinen hallintotehtävä.

Lopuksi

VMP-laki ja jo aikaisemmin lausunnolla (MPK:n lausunto 198/2.18/22.11.2018) ollut esitys ampuma-aselain muuttamiseksi mahdollistavat yhdessä MPK:n ase- ja ampukoulutuksen kehittämisen. Ampuma-aselain muutosesityksen mukaisten velvoitteiden toteuttaminen aiheuttaa noin 200 000 – 300 000 euron vuosittaiset lisäkustannukset MPK:lle. Näitä ei ole otettu huomioon ampuma-aselain muutosesityksessä.

MPK näkee, että lain toimeenpano voidaan aloittaa vuodesta 2020 alkaen edellyttäen, että nykyinen eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen.

Edellytys uudistuksen toteuttamiselle on, että siihen varataan lakiesityksessä määritetyt taloudelliset resurssit niin MPK:lle kuin Puolustusvoimille.

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS

Pertti Laatikainen
Toiminnanjohtaja

Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) Y-tunnus 2175871-8
Keskustoimisto, Töölöntorinkatu 2 B 8. krs, 00260 Helsinki
toimisto@mpk.fi www.mpk.fi